

Verslag Excursie naar Weidevogelgebied Tull en 't Waal

Datum: 5 oktober 2019

Mee: Koen Helling (gemeente Houten)
Jan Buys en Tijmen Blokhuis (Stichting Weidevogelbeheer Eiland van Schalkwijk)

Raad Houten: Ruud Vis, Robert Paling, Jan Rinkel, Cora Gerritsen, Willy Boersma,
Wim Osnabrucke, Tijm Corporaal

Toen in 2012 de Hockeyvelden werden uitgeplaatst naar de Meerpaal werd door de gemeenteraad van Houten bedongen dat er geld moest worden uitgetrokken voor weidevogels die hun leefgebied kwijtraakten. In 2014 kocht de gemeente 10 hectare in Tull en 't Waal aan. De Stichting Weidevogelbeheer Eiland van Schalkwijk werd daarna opgericht om het beheer op zich te nemen.

In april 2016 werd het Beheerplan Weidevogelbescherming Eiland van Schalkwijk ondertekend, een samenwerkingsovereenkomst tussen agrarische ondernemers, vrijwilligers van de weidevogelwerkgroep van de Milieuwerkgroep Houten, de Stichting Weidevogelbescherming Eiland van Schalkwijk en de gemeente Houten. Sinds die tijd wordt er actief aan beheer gedaan.

Tijdens de excursie werden we bijgepraat over:

- De actieve beheermaatregelen om te zorgen dat het gebied nat genoeg blijft. Bij droogte kunnen de percelen natter worden gemaakt. Hiervoor is een speciaal buizenstelsel aangelegd. Daarnaast wordt het gebied jaarlijks afgezet met schrikdraad om predatie door vossen zoveel mogelijk te voorkomen.

- De resultaten die tot nu toe geboekt worden met het beheer.

De broedgevallen en resultaten (tussen haakjes) staan in onderstaande tabel.

	2015	2016	2017	2018	2019
Grutto	3-5	2(2)	3-5(3)	7-8(4-5)	8-9 (4-5)
Kievit	2	4-5(0)	4(1)	9(3)	14-16 (4-6)
Tureluur	2	2-3(2)	5(5)	5-6(5)	9 (4-6)
Meerkoet	0	0	1(?)	enkele(?)	5-6 (3-4)
Slobeend	1	1?	2(?)	3(3)	3-4 (?)
Wilde eend	0	1(1)	2(2)	3(3)	6 (?)
Krakeend	0	0	2(2)	2(?)	4-5(?)
Kuifeend	0	1(1)	1(1)	1-2(?)	1(?)
Nijlgans	0	0	1(1)	0	0
Graspieper	0	1-2(1)	0	0	0
Witte kwikstaart	0	0	1(1)	0	0
Rietgors	0	1?	0	0	0
Kleine plevier	1?	0	2(?)	2(1-2)	2 (0)
Kleine karkiet	0	0	1	0	0
Totaal	10	13 (7)	26 (16)	35 (20)	55 (18)

- De plannen voor gebiedsuitbreiding. Naast het perceel is een waterwinpunt van Vitens. Vitens wil enkele nieuwe putten slaan en tegelijkertijd gaan werken met weidevogelbeheer. Dit betekent dat vanaf volgend jaar – na enkele werkzaamheden voor het maken van de waterputten - het gebied met 13 ha. wordt vergroot. Naast het Vitensgebied woont de familie van der Worp. Zij hebben aangegeven in principe ook te voelen voor aangepast beheer (7ha).
- Op onderstaande kaartje is het gebied ingetekend. Rechts onderin. De andere blauwe gebieden worden (informeel) vast beschermd. Bedoeling is om hier weidevogelbeheer mogelijk te maken. Het college van B&W heeft in het coalitieakkoord afgesproken dat er meer aandacht moet komen voor natuurontwikkeling en vooral voor weidevogelbeheer. De Stichting Weidevogelbeheer EvS heeft een aantal gebieden aangewezen die potentie hebben om in de toekomst aangewezen te worden als weidevogelgebied. Op het Eiland van Schalkwijk worden de komende jaren ook een aantal zonneparken gerealiseerd en er komen windturbines bij de Goyerbrug. Door ook gericht gebieden aan te wijzen waar de natuur wordt versterkt zorgen we er met elkaar voor dat de leefomgeving voor weidevogels wordt verbeterd. Dit vraagt wel om grondprijscompensatie, omdat de opbrengsten van de boeren die in dit gebied boeren lager is als gevolg van het op weidevogels gericht beheer (zoals hogere grondwaterstand en uitgesteld maaibeheer, andere begrazing en bemesting). In de periode tot 2025 bestaat er op het eiland de mogelijkheid voor 250 extra woningen (Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028) buiten de rode contouren. In het Programma Ruimte 2017 – 2019 (gemeente Houten, mei 2017) wordt hierover gezegd: *“voor de langere termijn komt het bouwen van 250 woningen buiten de rode contouren in beeld. Dit is een middel en geen doel om met name agrarische- en bedrijfstransformaties te realiseren. Deze bouwmogelijkheid wordt ingezet volgend op initiatieven vanuit de samenleving die passen binnen het beleid. Dit gaat om steeds kleine aantallen over een groot aantal jaren en afhankelijk van het initiatief wat wordt ingediend.”* Het college heeft in het collegeprogramma opgenomen om nieuwe weidevogelgebieden te zijner tijd te gaan realiseren met het concept Gruttowoningen. Met dit concept (nog in uitwerking) draagt een woningbouwproject financieel bij aan het mogelijk maken van beheer in weidevogelgebieden.

- Tijdens de excursie zagen we dat de veldmuizenstand momenteel te goed is. Tijdens de excursie zagen we: een ijsvogel, buizerds, torenvalken, kikkers en hazen, 20 watersnippen (rode lijstsoort), een ooievaar, reigers, graspiepers en wilde eenden
- Op de terugweg liepen we langs de rand van het perceel. Daar keken we naar het terrein van de burens, de familie Puyck, die een Frambozenkwekerij runt.

De frambozenplanten staan in potten op plastic matjes. De palen zijn ca. 1.80m hoog. Het terrein is afgeschermd met een hek. Helaas begrepen we dat er in het voor- en naseizoen toch regelmatig plastic "verwaait." Dit is een punt van aandacht. Daarnaast wordt de Frambozenplanten gevoed met mest- en beschermingsmiddelen, waardoor er helaas ook wel sprake is van enige uitspoeling op het oppervlaktewater. De Frambozenkwekerij staat er nog niet zo lang op deze wijze. Hierdoor zijn de precieze effecten nog niet goed te duiden. De eerste indruk is dat de weidevogels er hier minder last van hebben dan aanvankelijk werd verwacht.

Ik vond het een geslaagd werkbezoek.

Met vriendelijke groet,

Tijm Corporaal

<https://twitter.com/tijmmm/status/1180459306484940803?s=20>

